

Наказ Державної служби України з надзвичайних ситуацій №760 від 26.12.2022

**Про затвердження Методичних
рекомендацій з експлуатації та ремонту
пожежних рукавів в пожежно-рятувальних
підрозділах Державної служби України з
надзвичайних ситуацій**

Це ознайомчий фрагмент: зміст і перші сторінки документа.
Повний документ — 34 стор. — друкуємо у форматі А5 з
обкладинкою та доставкою по Україні.

Замовити друк
повного документа на
docprint.pageviewbot.com

НАКАЗ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ
СИТУАЦІЙ

**Про затвердження Методичних
рекомендацій з експлуатації та
ремонту пожежних рукавів в
пожежно-рятувальних
підрозділах Державної служби
України з надзвичайних ситуацій**

№ 760 від 26.12.2022

Редакція від 26.12.2022. Статус: невідомий

Джерело: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0760388-22>

Зміст

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ.....	4
26.12.2022 № 760	4
I. Загальні положення.....	6
II. Визначення термінів	6
III. Призначення, класифікація та технічні характеристики пожежних рукавів	7
1. Всмоктувальні та напірно-всмоктувальні пожежні рукави.....	7
2. Напірні пожежні рукава	8
IV. Загальні принципи організації експлуатації пожежних рукавів у підрозділах та під час виконання завдань за призначенням.....	11
1. Принципи організації експлуатації пожежних рукавів.....	11
2. Постановка пожежних рукавів в оперативний розрахунок.....	12
3. Експлуатація пожежних рукавів під час гасіння пожежі, ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків.....	13
V. Технічне обслуговування пожежних рукавів.	17
1. Відмочування (відтавання).....	17
2. Зовнішній огляд	18
3. Сушіння	18
4. Ремонт.....	20
5. Зберігання	20
6. Випробування	22
VI. Обладнання рукавів пожежними з'єднувальними головками	26

VII. Облік пожежних рукавів, їх списання та порядок подання ре- кламації.....	27
2. Списання пожежних рукавів	28
3. Подання рекламації	29
ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПОЖЕЖНИХ РУКАВІВ	30
АКТ	33

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ 3 НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

НАКАЗ

26.12.2022 № 760

(з основної діяльності)

Про затвердження Методичних рекомендацій з експлуатації та ремонту пожежних рукавів в пожежно-рятувальних підрозділах Державної служби України з надзвичайних ситуацій

З метою приведення у відповідність із сучасними нормативно-правовими актами та систематизацією діяльності пожежно-рятувальних підрозділів щодо експлуатації пожежних рукавів, їх технічного обслуговування, зберігання ремонту та списання **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Методичні рекомендації з експлуатації та ремонту пожежних рукавів в пожежно-рятувальних підрозділах Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі - Методичні рекомендації), що додаються.

2. Визнати таким, що втратив чинність, наказ ДСНС від 01.04.2013 № 107 «Про затвердження Методичних рекомендацій з експлуатації та ремонту пожежних рукавів».

3. Керівникам територіальних органів, підрозділів центрального підпорядкування та закладів освіти зі специфічними умовами навчання ДСНС забезпечити у місячний термін вивчення підпорядкованим особовим складом Методичних рекомендацій та приведення оперативно-службової документації щодо організації діяльності рукавного господарства у відповідність із ними.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Голови Грицаєнка М.Г.

Голова

С. Крук

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ДСНС

26.12.2022 № 760

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
з експлуатації та ремонту пожежних рукавів в пожежно-ряту-
вальних підрозділах Державної служби України з
надзвичайних ситуацій

I. Загальні положення

1. Ці Методичні рекомендації розроблено з метою унормування організації роботи з експлуатації пожежних рукавів в пожежно-рятувальних підрозділах ДСНС включаючи їх технічне обслуговування, зберігання, ремонт та списання.

2. Ці Методичні рекомендації розроблені для органів, підрозділів та закладів освіти зі специфічними умовами навчання Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі - ДСНС) та можуть використовуватися пожежно-рятувальними підрозділами, визначеними статтями 61-63 Кодексу цивільного захисту України.

3. Пожежні рукави є складовою частиною пожежно-технічного оснащення та поділяються на всмоктувальні, напірно-всмоктувальні та напірні.

II. Визначення термінів

1. Терміни та визначення у цих Методичних рекомендаціях вживаються у таких значеннях:

пожежні рукави - гнучкі трубопроводи, обладнані на кінцях з'єднувальними головками, призначені для транспортування вогнегасних речовин;

всмоктувальний (пожежний) рукав - пожежний рукав, призначений для транспортування водних вогнегасних речовин під розрідженням;

напірно-всмоктувальний (пожежний) рукав - пожежний рукав, призначений для транспортування водних вогнегасних речовин як під надлишковим тиском, так і розрідженням;

напірний (пожежний) рукав - пожежний рукав, призначений для транспортування вогнегасних речовин під надлишковим тиском.

2. Інші терміни та визначення вживаються у значеннях, зазначених у ДСТУ 2272:2006 Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять і ДСТУ 2273:2006 Протипожежна техніка. Терміни та визначення основних понять та ДСТУ EN 15889.

III. Призначення, класифікація та технічні характеристики пожежних рукавів

1. Всмоктувальні та напірно-всмоктувальні пожежні рукави.

1. Всмоктувальні та напірно-всмоктувальні рукави виготовляються, як правило, з гумотканих або термопластичних матеріалів із суцільними м'якими манжетами для з'єднання їх із штуцерами пожежних з'єднувальних головок. На манжеті проставляється

клеймо виробника з основною технічною характеристикою рукава.

2. Гумоткані рукави мають щонайменше одну вмонтовану спіраль із нержавіючого або оцинкованого сталевого дроту.

3. Всмоктувальні та напірно-всмоктувальні рукава розраховано для використання в межах діапазону температур навколишнього середовища від мінус 35°C до плюс 35°C.

4. Технічні характеристики всмоктувальних та напірно-всмоктувальних пожежних рукавів зазначено у додатку 1 до цих Методичних рекомендацій.

2. Напірні пожежні рукава

1. Залежно від призначення рукави поділяють на такі класи:

1-й клас - рукав без зовнішнього покриття;

2-й клас - рукав із зовнішнім покриттям товщиною до 0,3 мм включно;

3-й клас - рукав із зовнішнім покриттям товщиною більше ніж 0,3 мм.

2. Рукави 1-го класу мають складатися з:

непроникненого (гідроізоляційного) гумового чи пластмасового внутрішнього покриття. Поверхня внутрішнього покриття не повинна мати нерівностей, поглиблень або інших недоліків, які можуть впливати на збільшення втрати напору;

каркасу, який є текстильним безшовним плоскоскатаним трубчастим матеріалом, що його має бути виготовлено з натуральної, синтетичної або змішаної сировини згідно з нормативним документом на нього. Каркаси мають бути рівномірно, щільно виткані та без дефектів, бруду, вузлів, горбів тощо.

3. Рукави 2-го класу мають складатися з:

непроникненого (гідроізоляційного) гумового чи пластмасового внутрішнього покриття;

каркасу, який має відповідати каркасу рукавів 1-го класу;

гумового чи пластмасового покриття, яке наносять ззовні, що вимірюють відповідно до 8.7 та має товщину до 0,3 мм включно. Внутрішнє та зовнішнє покриття мають бути рівномірними за товщиною як по довжині рукава, так і по його колу.

4. Рукави 3-го класу мають складатися з:

непроникненого (гідроізоляційного) гумового чи пластмасового внутрішнього покриття, яке має відповідати покриттю рукавів 1-го класу;

каркасу, який має відповідати каркасу рукавів 1-го класу;

гумового чи пластмасового зовнішнього покриття, яке вимірюють відповідно до 8.7 та має товщину більше ніж 0,3 мм. Внутрішнє й зовнішнє покриття мають бути рівномірними за товщиною як по довжині рукава, так і по його колу.

5. Температурний діапазон експлуатації напірних рукавів становить від мінус 40° С до 40° С.

6. Рукав повинен мати довжину 20+1 м.

7. Напірні рукава, що надходять до підрозділу ДСНС України або рукавної бази (посту), повинні мати маркування, що відповідає ДСТУ 9069:2021. Маркування виробником всмоктувальних та напірно-всмоктувальних рукавів виконується згідно з вимогами ДСТУ 3931-99.

8. Кожний рукав маркують фарбою, яка не змивається й не осыпається, літерами висотою не менше ніж 25 мм із зазначенням скороченої назви підприємства-виробника (*), номера цього стандарту (ДСТУ 9069), значення його номінального діаметра (у міліметрах (мм)), довжини (у метрах (м)), його класу та місяця й року виготовлення. Приклад маркування умовного позначення рукава 1-го класу з внутрішнім діаметром 51 мм, завдовжки 20 м, виготовленого в серпні 2020 року: *ДСТУ 9069 - 51- 20 - КЛ1- 08/2020.

5.3.2

Маркування наносять на обох краях рукава. Початок маркування має бути на відстані не менше ніж 0,5 м від краю рукава. 5.3.3

Фарба не повинна містити компонентів, агресивних до матеріалу рукава.

IV. Загальні принципи організації експлуатації пожежних рукавів у підрозділах та під час виконання завдань за призначенням

1. Принципи організації експлуатації пожежних рукавів

1. У гарнізонах ДСНС організацію експлуатації пожежних рукавів за рішенням керівника територіального органу ДСНС проводиться за децентралізованою та/або централізованою системою.

2. Децентралізована система експлуатації рукавів передбачає проведення технічного обслуговування, ремонту, зберігання запасу та обліку рукавів у кожному окремому пожежно-рятувальному підрозділі. Відповідальність за організацію експлуатації рукавів покладається на керівника підрозділу.

3. Централізовану систему експлуатації рукавів організовується як правило в містах або на великих об'єктах за наявності декількох пожежно-рятувальних підрозділів. Така система експлуатації рукавів, як правило, передбачає створення рукавних баз або постів.

4. Централізована система експлуатації рукавів передбачає проведення робіт з обслуговування, ремонту та зберігання рукавів. Для доставки чистих пожежних рукавів пожежно-рятувальним підрозділам та повернення використаних рукавів до бази (посту) застосовується спеціальний рукавний автомобіль. Для використаних рукавів, доставлених на рукавну базу або пост, з метою відновлення їх працездатності проводиться технічне обслуговува-

ння. Готові до застосування пожежні рукава надходять у резерв або на комплектацію пожежно-рятувальних автомобілів.

2. Постановка пожежних рукавів в оперативний розрахунок

1. Для рукавів, що надходять до підрозділу або на рукавну базу (пост), проводиться вхідний контроль, а саме:

перевірка вхідної документації;

зовнішній огляд;

перевірка маркування;

гідравлічне випробування;

нанесення додаткового маркування.

2. Напірні рукави можуть поставлятися бухтами. Перед нав'язуванням з'єднувальних головок їх розрізають на частини довжиною $20 + 1$ м. Під час розрізання бухти рукавів не повинно бути залишків, для цього залишок, що передбачається, рівномірно розподіляють між усіма частинами бухти. На рукавах, вирізаних з бухти, де заводське маркування відсутнє, рекомендується встановлювати маркування зовнішнього та внутрішнього кінців бухти.

3. На рукави, що пройшли перевірку зовнішнім оглядом, нав'язують з'єднувальні головки. Після нав'язування на напірні рукави з'єднувальних головок проводяться їх гідравлічні випробування, а після нав'язування на всмоктувальні та напірно-всмоктувальні рукави з'єднувальні головки проводиться їх випробування на герметичність під дією вакууму.

4. На рукавах, крім заводського, додатково проставляється маркування з інформацією щодо приналежності їх до рукавної бази (посту) або пожежно-рятувальної частини.

3. Експлуатація пожежних рукавів під час гасіння пожежі, ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків

1. Всмоктувальні та напірно-всмоктувальні рукави розміщуються на пожежно-рятувальних автомобілях у пеналах а на пожежно-рятувальних автомобілях, в яких пенали не передбачені заводом-виробником, всмоктувальні та напірно-всмоктувальні рукави розміщуються у спеціально обладнаних місцях.

2. Для зручності витягування всмоктувальних та напірно-всмоктувальних рукавів з пеналів та з метою запобігання їх стиранню, під них підкладається прокладна стрічка. Для запобігання механічним пошкодженням забороняється під час витягування рукавів з пеналів їх скидати на землю.

3. Під час прокладання всмоктувальної рукавної лінії рекомендується уникати різких перегинів, а також потрапляння в місця з'єднання піску, землі тощо, що порушує її герметичність. Не рекомендується переміщувати рукава волочінням.

4. Під час гасіння пожежі або навчання не допускається скидання на рукавну лінію частин будівельних конструкцій, скидати рукава з висоти, а також потрапляння на неї нафтопродуктів та їдких хімічних речовин.

5. Не рекомендується проводити забір води без всмоктувальної сітки. Всмоктувальна сітка занурюється, як правило, на глибину